

Lustrumsymposia door de jaren heen, saamhorigheid voorop

Hoewel de Nederlandse Vereniging voor Nucleaire Geneeskunde (NVNG) sinds haar oprichting in 1968, eerst één later twee keer per jaar, wetenschappelijke vergaderingen hield (Bron: Sectie Historie Nederlandse Vereniging voor Radiologie <https://www.radhis.nl/nvng-vergaderingen.html>) was het pas in 1993 dat het eerste lustrumsymposium werd gehouden. Dit evenement vond plaats in het KNVB-Sportcentrum van Zeist. Tijdens het lustrumsymposium werd het eerste exemplaar van het

“Aanbevelingenboek” overhandigd door de NVNG onder voorzitterschap van Roel Claessens aan arts D.C. Kaasjager, destijds directeur Preventie, Algemene Zorg en Opleidingen van het ministerie van WVC. Vervolgens werden de resultaten van een marktonderzoek naar bekendheid met het specialisme Nucleaire Geneeskunde onder journalisten en ziekenhuisvoorlichters gepresenteerd. Verder werd de wedstrijd aangekondigd die door het bestuur van de NVNG was uitgeschreven voor wetenschapsjournalisten met

als opdracht het schrijven van een informatief artikel over Nucleaire Geneeskunde. Tenslotte, werd de uitslag van de fotowedstrijd die in het kader van het 25-jarig bestaan van de NVNG was uitgeschreven bekendgemaakt. In aansluiting aan de opening van het symposium werd het wetenschappelijke programma van het symposium geëffectueerd met zeven Nederlandse speakers en twee buitenlandse gastsprekers. De viering van de 25 jaar NVNG werd afgesloten met een receptie en een feestelijk diner in Slot Zeist.

PROGRAMMA TER GELEGENHEID VAN HET 25-JARIG BESTAAN VAN DE VERENIGING ZEIST VRIJDAG 29 OKTOBER 1993	<i>Wetenschappelijke voordrachten</i> 11.15 uur Integratie van multimodale hersenbeelden met behulp van intrinsieke beeldinformatie. Prof. dr. ir. M.A. Viergever, Rijks Universiteit Utrecht. 11.45 uur <i>Dutch Highlights</i> Radionucleaire behandeling van skeletmetastasen. Drs. J.M.H. de Klerk, Academisch Ziekenhuis Utrecht. In-111 gelabeld gammaglobuline voor scintigrafische opsporing van infecties en ontstekingen. Dr. W.J.G. Oyen, Academisch Ziekenhuis Nijmegen. SPECT van het dopaminerge systeem. Dr. N.P.L.G. Verhoeff, Academisch Medisch Centrum Amsterdam. De waarde van octrootide scintigrafie bij patiënten met longcarcinoom. Dr. D.J. Kwekkeboom, Academisch Ziekenhuis Rotterdam. Positron Emissie Tomografie: Stand van zaken en ontwikkelingen in Nederland en daarbuiten. Dr. A.J.M. Paans, Academisch Ziekenhuis Groningen. Nucleairgeneeskundige therapie - van palliatie naar genezing. Dr. C.A. Hoefnagel, Antoni van Leeuwenhoek Huis Amsterdam. 15.15 uur <i>Buitenlandse sprekers</i> The impact of new technology on nuclear medicine. John B. Bingham, M.Sc., FRCP, FRCP. Guy's Hospital London. Dr. Bingham is als radioloog werkzaam en houdt zich voornamelijk bezig met MRI. Hij kreeg tevens een opleiding Nucleaire Geneeskunde, eveneens in Guy's Hospital. Hij is senior lecturer aan de United Medical and Dental Schools, University of London. Nuclear Medicine 2000. H. William Strauss, M.D., Editor-in-Chief Journal of Nuclear Medicine. Sluiting van het symposium Korte algemene ledenvergadering

Facsimile uit het wetenschappelijke programma van het lustrumsymposium van 1993

Het Sportcentrum van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) in Zeist ten tijde van het lustrumsymposium van de NVNG in 1992.

De NVNG werd opgericht in 1968. Daarvoor waren Europese landelijke verenigingen gesticht in Finland (1959), Frankrijk (1965), voormalige Tsjechoslowakije (1965), Portugal (1966), Verenigd Koninkrijk (1966), Oostenrijk (1968) en Griekenland (1968). Na Nederland zouden Sweden (1969), Spanje (1970), Hongarije (1972), Noorwegen (1972), Turkije (1975), Duitsland (1977), België (1978), Denemarken (1982), Polen (1982), Italië (1990) en andere landen volgen (Bron: Nuclear Medicine: Fusing the Ideas of Democritus and Hippocrates, 25 years of the EANM, E. Bombardieri and S. Frangos, eds., 2012, Vienna, Austria).

Ook het lustrumsymposium van 1998 werd groot aangepakt met een volledig programma in het Grand Hotel Huis ter Duin in Noordwijk aan Zee. Deel van het programma

was de eerste groepsfoto in de geschiedenis van de NVNG, destijds onder voorzitterschap van Peter van Rijk. Opmerkelijk is dat 25 jaar later het lustrumsymposium naar de kust

terugkeert op 15 december 2023. Ditmaal in het Palace Hotel met een feestelijke afsluiting in Breakers Beach House, ook in Noordwijk.

De volledige lijst van de lustrumsymposia van de NVNG is als volgt:
 1993 Zeist (KNVB-Sportcentrum en Slot Zeist)
 1998 Noordwijk aan Zee (Grand Hotel Huis ter Duin)
 2003 Harderwijk (Hotel Harderwijk op de Veluwe)
 2008 Amsterdam
 2013 Rotterdam
 2018 De Efteling
 2023 Noordwijk

Voor de rubriek Uit de Oude Doos heeft het TvNG sprekers en bestuursleden deelnemend aan de lustrumsymposia van vorige eeuw voor een herinnering c.q. reflectie over deze belangrijke evenementen gevraagd. Hieronder memoreren Kees Hoefnagel, Omgo Nieweg en Peter van Rijk aspecten van beide evenementen. Het fotomateriaal van het lustrumsymposium van 1998 is afkomstig van het archief van Koos Blokland, voormalig bestuurslid van de NVNG.

Radionuclide therapy – the basis for success

- Good and selective concentration of the radiopharmaceutical in the target tissue/tumour
- Prolonged target retention vs. rapid excretion from the body
- Adequate facilities, if isolation is required
- Well trained and dedicated staff (e.g. radiation safety personnel, nurses and doctors)

NVNG Zeist 1993: Dutch Highlights in de spotlights

Kees Hoefnagel (voormalig nucleair geneeskundige in het AVL te Amsterdam) was een van de zes gastsprekers van de Dutch Highlights sessie van het lustrumsymposium van Zeist in 1993 met een presentatie over "Radionuclidetherapie - van palliatie naar genezing".

In de vroege jaren van de Nederlandse nucleaire geneeskunde was men gewend naar de Verenigde Staten te kijken, waar alle nieuwe ontwikkelingen vandaan kwamen. We keken op tegen bekende hoogleraren uit de V.S. en geregeld werden Amerikaanse coryfeeën uitgenodigd bij bijzondere wetenschappelijke vergaderingen en lustrumsymposia. Zo herinner ik mij de optredens van Henry Wagner, Frank DeLand, William Beierwaltes, en in 1993 dus Bill Strauss. Als spreker op zo'n symposium had men soms het voorrecht om bij het diner aan tafel met de gast te zitten en dan, naast vele leerzame zaken en anekdotes, soms ook enkele meer bouté uitspraken te kunnen noteren. Voor auteurs in Nederland/Europa was het in die tijd nogal moeilijk om een artikel in een gerenommeerd Amerikaans tijdschrift, zoals het Journal of Nuclear Medicine, gepubliceerd te krijgen. Men kreeg soms de indruk dat er bij tijdschriften aldaar wellicht iets protectionistisch gedacht werd. Als men zich realiseerde dat onze Amerikaanse

collega's voor hun projectfinanciering, c.q. hun baan van succesvolle publicaties afhankelijk waren, kon men hier wel enig begrip voor opbrengen, maar lastig bleef het.

Een voormalige gast, die eerder Editor-in-Chief van het JNM geweest was, bevestigde dit onomwonden. Aangezien alle manuscripten anoniem beoordeeld werden, voegde hij bij een buitenlands manuscript een briefje toe, waarin hij de reviewer vroeg om het manuscript uitsluitend op de wetenschappelijke inhoud te beoordelen, aangezien Engels niet de moedertaal van de auteur was.

Daarom was het een gouden greep van het organisatorisch comité van het Lustrumcongres in 1993 ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de NVNG om de Editor-in-Chief van het Journal of Nuclear Medicine, Prof. William (Bill) Strauss als gastspreker uit te nodigen en hem een programma van "Dutch Highlights" te presenteren. En wel op een aansprekende locatie, waar normaal Nederlandse profvoetballers een balletje hooghouden.

Wellicht heeft dit bijgedragen aan iets meer begrip en waardering voor wetenschappelijke bijdragen op nucleairgeneeskundig gebied, die vanuit Europa werden aangeboden.

Mijzelf viel de eer te beurt om één der Hollandse thema's te presenteren, en wel de groeiende en veranderende rol van de radionuclide therapie, onder de titel "Nucleairgeneeskundige therapie - van palliatie naar genezing". Schematisch werden vele mogelijkheden van targeting van tumoren getoond, in relatie tot de fysische eigenschappen van radionucliden die hierbij het meest geschikt waren.

Gewezen werd op de specifieke kenmerken van radionuclide therapie t.o.v. andere oncologische behandelingsmodaliteiten en welke voorwaarden de basis vormden voor een succesvolle behandeling. Er werd een overzicht gegeven van op dat moment bestaande en erkende vormen van radionuclide therapie, alsmede de veranderende rol hiervan in de oncologie.

Waar eerder radionuclide therapie meestal vrij in een laat stadium ter palliatie werd toegepast, werd deze nu ook eerder in het ziekteproces geïncorporeerd in een behandelingsstrategie met curatieve intentie. Een oud voorbeeld hiervan was de I-131 therapie bij het gedifferentieerd schildkliercarcinoom, waarbij deze geïntegreerd was in het behandelingsprotocol.

Maar in 1993 was het meest recente voorbeeld de preoperatieve I-131 MIBG therapie in plaats van gecombineerde chemotherapie bij kinderen met stadium III en IV neuroblastoom. In een vergelijkende studie in het kader van een Ontwikkelingsgeneeskunde project werd vervolgens aangetoond, dat preoperatieve I-131 MIBG therapie even effectief was in het bereiken van operabiliteit van de tumor, met minder bijwerkingen gepaard ging en bovendien kostenbesparend was.

PET is the oncologist's best friend - revisited

Omgo E. Nieweg, NVNG-lid nummer 101, hoogleraar Chirurgie aan de University of Sydney (Melanoma Institute Australia, Royal Prince Alfred Hospital, The Mater Hospital) was een van de gastsprekers tijdens het lustrumcongres van de NVNG in 1998.

Het lustrum van 1998 vond plaats aan het einde van de introductiefase van klinische PET. Dit was de periode waarin FDG commercieel werd geproduceerd. Positroncamera's waren net te koop en te huur. De potentie van PET was ontdekt en bekend in nucleair geneeskundige kringen (1), maar de klinische toepassing was nog beperkt tot een paar ziekenhuizen.

Bij chirurgen bestond toentertijd nog weinig interesse in PET. Ik weet nog goed dat ik als jongste assistent chirurgie een voordracht hield voor de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde met als titel Mogelijkheden van positronemissietomografie in de chirurgische oncologie. Het was alsof de aanwezigen het in Keulen hoorden

donderen. Ik besloot mijn verhaal met de op luide toon uitgesproken woorden 'U zult nog van mij horen'!

Instinctief zijn chirurgen gefocust op de anatomie. We hadden in die tijd PET, dus visualisatie van (patho-)fysiologie, maar niet van anatomie. Daarom drong de potentie van PET maar langzaam door in de oncologische chirurgie. De latere additie van CT veroorzaakte dan ook een vlucht naar voren. Ik vraag me zelfs af of men niet wat is doorgeschoten, in ieder geval in mijn huidige thuisland Australië. Ik bemerk gebrek aan besef van de negatieve aspecten zoals de stralingsdosis en de incidentie van foutnegatieve scans maar met name ook de foutpositieve bevindingen en waar die toe kunnen leiden. Als melanoomchirurg zeg ik wel eens gekscherend dat PET/CT voor melanoompatiënten een uitstekende manier is om te screenen op schildkliercarcinoom...

Hoe het ook zij, 25 jaar later terugblikkend met de retroscoop was het een voorrecht om een bijdrage te hebben kunnen leveren aan deze bijzondere ontwikkeling in de nucleaire geneeskunde en de oncologie.

Referentie

1. Nieweg OE, et al. Positron emission tomography of glucose metabolism in breast cancer. Potential for tumor detection, staging and evaluation of chemotherapy. Ann N Y Acad Sci 1993;698:423-8

Lustrum 1998 - Reflecties van de (oud)voorzitter

Emeritus-hoogleraar nucleaire geneeskunde Peter van Rijk was als voorzitter van de NVNG een van de sprekers in het jubileumcongres van 1998.

Bij het zesde (tweedaagse) lustrum van de NVNG werd door de wetenschaps- en lustrumcommissie besloten om de vrijdag geheel te wijden aan de veelbelovende beeldvormingstechniek PET op het gebied van Oncologie, Cardiologie, Neurologie en Psychiatrie.

Tijdens mijn welkomstwoord heb ik kunnen memoreren aan mijn bezoek in 1981 aan de National Institutes of Health (NIH) in Bethesda (Washington DC, VS). Hier was een van eerste Scanditronix PET scanners geïnstalleerd. Alhoewel ontdekt in de jaren 50 bleek de productie van kortlevers met een cyclotron technisch moeilijk en de (gecombineerde) hoge kosten met de scanner bleken een serieuze belemmering voor een bredere invoering van deze modaliteit. Het FDG voor de NIH moest toen nog vanuit Brookhaven

(NY) per helikopter worden ingevlogen (204 km door de lucht). De eerste resultaten van neurologische studies waren mager. Bij de eerste evaluatie van 150 neurologische patiënten door Dr. G. di Chiro was er één patiënt met een klinisch relevante scan! Ondanks deze tegenslagen is men toch doorgegaan met de verdere ontwikkelingen van de PET. Vandaar de themadag van dit lustrum in 1998. Ter referentie; in Nederland was de ervaring met PET op dat moment nog beperkt aangezien er in het jaar 2000 in totaal drie PET scanners (zonder CT) in Nederland geplaatst waren te weten Groningen, VuMC en Nijmegen en alsmede een dubbelkops coïncidentiecamera in Utrecht (1). Op het lustrum waren er sprekers van hoogstaand niveau met relatief veel ervaring met PET waaronder binnenlandse

experts zoals Dr. Omgo Nieweg (AVL Amsterdam) en Dr. Frans Visser (VU Amsterdam), Dr. Anne Paans (UMCG Groningen) alsook buitenlandse experts zoals Dr. Terry Jones (London, Engeland), Dr. Sven Reske, (Ulm, Duitsland), Dr. Abass Alavi, (Philadelphia, Verenigde Staten) en Dr. Juhani Knuuti (Turku Finland). De sprekers hebben belangrijke inzichten gedeeld over de toepassingen en het in kaart brengen van de technische ontwikkelingen, van de stofwisselingsprocessen, het lokaliseren van tumoren, indicaties en vooral het verbeteren van de diagnostische nauwkeurigheid. De aanwezigheid van bovengenoemde buitenlandse- en de Nederlandse experts hebben vooral bijgedragen aan het educatieve karakter van het congres en de bevordering van wetenschappelijke samenwerking binnen de nucleair geneeskundige gemeenschap, zowel nationaal als internationaal.

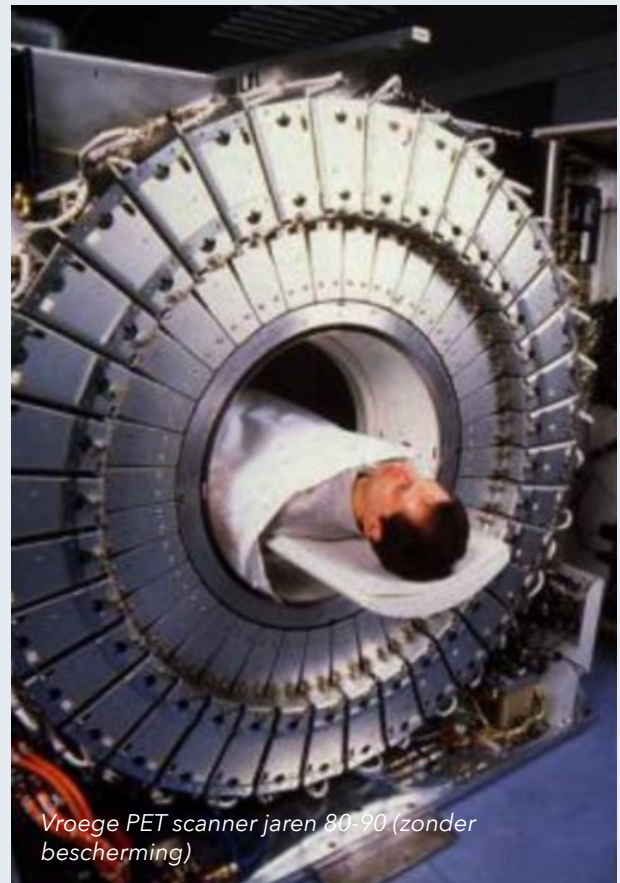
De zaterdag werd ingevuld door voordrachten van Nederlandse leden van de vereniging en workshops over PET. Niet geheel onbelangrijk werd hierbij niet alleen gekeken naar verbetering van de sensitiviteit en specificiteit van de diagnostiek maar ook het bepalen van kosteneffectiviteit door bijvoorbeeld het verminderen van invasieve ingrepen. Mede hierdoor en de opkomst van andere PET tracers dan FDG was er een groeiende belangstelling vanuit de gezondheidszorg, zorgverzekeraars en zorgplanners.

In 2020 is het aantal PET/CT's in Nederland geraamd op 86 stuks, een forse groei van 3 stuks in 2000 en is het een gevestigde modaliteit binnen het beeldvormende arsenaal.

Niet onvermeld mag blijven dat gedurende deze lustrumdagen bij de gasten en leden in de wandelgangen is gepeild over een EANM-congres 2003 in Amsterdam. Iedereen was hier positief over en de NVNG is erin geslaagd om de congresorganisatie naar Amsterdam te krijgen onder auspiciën van een eigen wetenschappelijke raad (Dr. Rudi Dierckx) en ondergetekende als congres-president. Dit was wel het laatste congres onder leiding van de nationale verenigingen. Sindsdien is de organisatie in handen van de EANM in Wenen. Inmiddels zijn wij sinds 2003 ook vier lustra van de EANM-congressen verder.

Referentie

1. Meerwaarde van positronemissietomografie met als tracer fluor-18-deoxyglucose (FDG-PET) bij klinische probleemgevallen in de oncologie | NTVG. Comans et al, NTVG augustus 2000

Vroege PET scanner jaren 80-90 (zonder bescherming)

Lustrumcongres 1998 in beeld

